

GEOGRAFICKÁ REVUE	Ročník 2	Číslo 2	227 - 240	FPV UMB Banská Bystrica, 2006
--------------------------	-------------	------------	-----------	----------------------------------

PERCEPCIA KVALITY ŽIVOTA V MESTSKÝCH ŠTVRTIACH BRATISLAVY

THE PERCEPTION OF THE QUALITY OF LIFE IN BRATISLAVA CITY WARDS

Ivan Andráško

Abstract

Based on the results of the questionnaire survey among the inhabitants of the city of Bratislava, an attempt is made in this paper to investigate some aspects of the perception of the quality of life in 75 city wards. As only a partial result of much broader and more complex research, the city wards with the highest and lowest perceived level of the quality of life are identified. Subsequently, the point of view of their inhabitants is confronted with the general outward perspective. The differences in the levels of overall satisfaction with living conditions in selected wards are also pointed out.

Key words: perception, quality of life, living conditions, city ward, questionnaire survey

Úvod a metodika

Kvalita života predstavuje fenomén, ktorý síce nie je priamo „uchopiteľný“, ale je možné sa mu priblížiť prostredníctvom vhodne zvolených ukazovateľov. Je tvorený zdieľanými charakteristikami prostredia a ich subjektívnym ohodnotením človekom, ktorý v tomto prostredí žije. Zatiaľ čo podmienky a vplyvy okolitého prostredia sú zväčša interpretované ako objektívna dimenzia kvality života, jej subjektívna dimenzia predstavuje súhrn takých subjektívnych vstupov každého človeka ako temperament, názory a postoje, individuálny systém hodnôt alebo schopnosť adaptácie. Jedným z výsledkov pôsobenia týchto vstupov je špecifický spôsob percepcie a hodnotenia okolitého prostredia resp. kvality života v ňom. Jeho výskum ako taký (v zmysle zamerania sa na mestské prostredie) nepredstavuje v rámci urbánnej geografie novú tému. Hoci i vplyvom nejestvujúcej jednotne akceptovanej definície pojmu (urbánna) kvalita života býva táto problematika často riešená pri využití odlišného terminologického aparátu, jej obsah a význam spočívajúci v prvom rade v spoznaní subjektívneho kvalitatívneho ohodnotenia mestského prostredia jeho obyvateľmi pri súčasnej akcentácii aspektu priestorovosti zostáva nezmenený. Potvrzuje to i celá rada takto zameraných prác, ktoré nachádzame tak v rámci zahraničnej (PACIONE 1982, 1984, LEVER

2000, MASSAM A EVERITT 2001), ako i slovenskej odbornej literatúry (BAŠOVSKÝ et al. 1981, ANDRÁŠKO 2004, KOREC a SMATANOVÁ 1999, SPIŠIAK a DANIHELOVÁ 1998).

Predkladaný príspevok predstavuje prvý výstup z výskumu zameraného na apresívny (hodnotiaci) aspekt obrazu mesta Bratislava, ktorý je (zjednodušene povedané) odrazom atraktivity jej rôznych častí, pričom túto atraktivitu je možné zmerať a agregovaním získaných poznatkov vytvoriť „kolektívny“ imidž mesta, predstavujúci výsledok syntézy pocitov a názorov ľudí týkajúcich sa jednotlivých lokalít. Uvedené pocity a názory boli v prípade nášho výskumu zisťované prostredníctvom metódy dotazníkového prieskumu (vykonaného v spolupráci s Magistrátom hl. mesta SR Bratislavy), pričom sme sa na základe získaných údajov pokúsili identifikovať lokality považované obyvateľmi mesta z hľadiska kvality života za najlepšie resp. najhoršie.

Pri rešpektovaní základných pravidiel dotazníkového prieskumu, ako i pohlavnej, vzdelanostnej a vekovej štruktúry a pri zachovaní proporcionality priestorového rozloženia obyvateľstva Bratislavy sme v rámci výskumu použili odpovede celkovo 874 respondentov. Tieto sa týkali uvedenia maximálne 5 lokalít na území mesta, považovaných respondentom za najlepšie resp. (v rámci samostatnej otázky a odpovede) za najhoršie v rámci Bratislavy (respondent bol požiadaný, aby tieto lokality náležitým spôsobom špecifikoval, napr. uvedením orientačného bodu a pod.). Pre doplnenie poznatkov získaných na základe analýzy odpovedí respondentov na vyššie uvedené dve otázky sme následne v niektorých prípadoch preskúmali i odpovede na otázku, v rámci ktorej bolo úlohou respondenta vyjadriť na 5 stupňovej škále mieru spokojnosti s jeho bydliskom a jeho najbližším okolím (vzdialenosť max. 15 min. chôdze od domu alebo bytu, v ktorom žije)¹. Bydlisko respondenta bolo špecifikované v rámci použitých priestorových jednotiek – mestských štvrtí. Týchto sme na území Bratislavy definovali celkovo 75, pričom vznikali postupným agregovaním urbanistických obvodov pri súčasnej snahe o zachovanie vnútornej homogenity z genetického a funkčno-fyziognomického aspektu. Podstatným prvkom bola i snaha o vnútornú jednotnosť z komunikačného aspektu a rešpektovanie významných prírodných i umelo vytvorených bariér (prehľad mestských štvrtí uvádza tab.1).

¹ Na tomto mieste považujeme za potrebné upozorniť, že predkladaný príspevok predstavuje iba (prvý) parciálny výstup z komplexnejšieho, širšie koncipovaného výskumu založeného na výsledkoch spomínaného dotazníkového prieskumu.

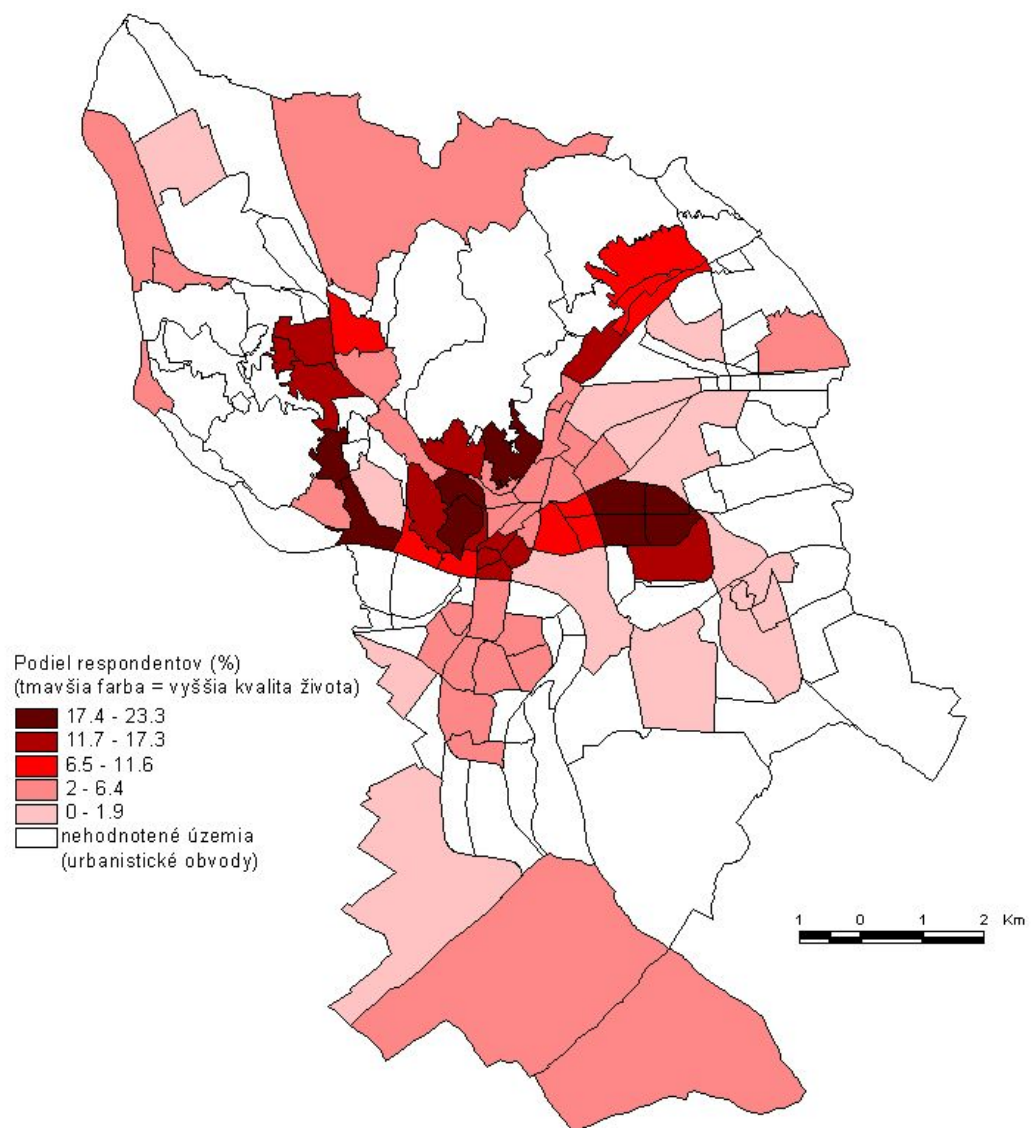
Tab. 1 Zoznam priestorových jednotiek – mestských štvrtí
 Tab. 1 List of spatial units – city wards

Číslo štvrte	Názov štvrte	Číslo štvrte	Názov štvrte
1	Devín	39	Avion
2	Segnáre	40	Dunajská ulica
3	Biely kríž	41	Nivy
4	Ružová dolina	42	Starý Ružinov
5	Historické jadro	43	Prístav
6	Reduta	44	Pokrok
7	Lenardova ulica	45	Tehelné pole
8	Kopčany	46	Mladá garda
9	Jurajov dvor	47	Zátišie
10	Záhorská Bystrica	48	Pasienky
11	Devínska Nová Ves	49	Istrochem
12	Jarovce	50	Krasňany
13	Rusovce	51	Barónka
14	Čunovo	52	Stará Rača
15	Podháj	53	Rača
16	Stará Dúbravka	54	Šajby
17	Volkswagen	55	Vajnory
18	Podhorské	56	Trnávka
19	Podvornice	57	Štrkovec
20	Záluhy	58	Ostredky
21	Dlhé diely	59	Trávniky
22	Rovnice	60	Pošeň
23	Kútiky	61	Prievoz
24	Staré grunty	62	Nová Vrakuňa
25	Patrónka	63	Vrakuňa
26	Kramáre	64	Medzi jarkami
27	Koliba	65	Dolné Hony
28	Jaskový rad	66	Podunajské Biskupice
29	Bôrik	67	Vlčie hrdlo
30	Vinárky	68	Bosákova ulica
31	Podhradie	69	Ovsište
32	Lýceum	70	Vilová ulica
33	Slavín	71	Malé centrum
34	Kalvária – Horský park	72	Ševčenkova ulica
35	Karpatská ulica	73	Gessayova ulica
36	Žilinská ulica	74	Lúky sever
37	Obchodná ulica	75	Lúky juh
38	Hydroconsult		

Najlepšie a najhoršie mestské štvrte z hľadiska percepcie kvality života

Základným údajom použitým pre vyčlenenie mestských štvrtí s najvyššou resp. najnižšou kvalitou života bol podiel respondentov, ktorí v rámci svojej odpovede danú štvrť zaradili medzi päť lokalít sledovanej kategórie. Postavenie každej štvrte tak bolo primárne ovplyvnené počtom preferenčných hlasov, ktoré jej boli vyššie uvedeným spôsobom udelené.

Rozloženie hodnôt definujúcich imidž každej štvrte z hľadiska jej postavenia na rebríčku lokalít s najvyššou kvalitou života na území Bratislavy znázorňuje obr. 1.

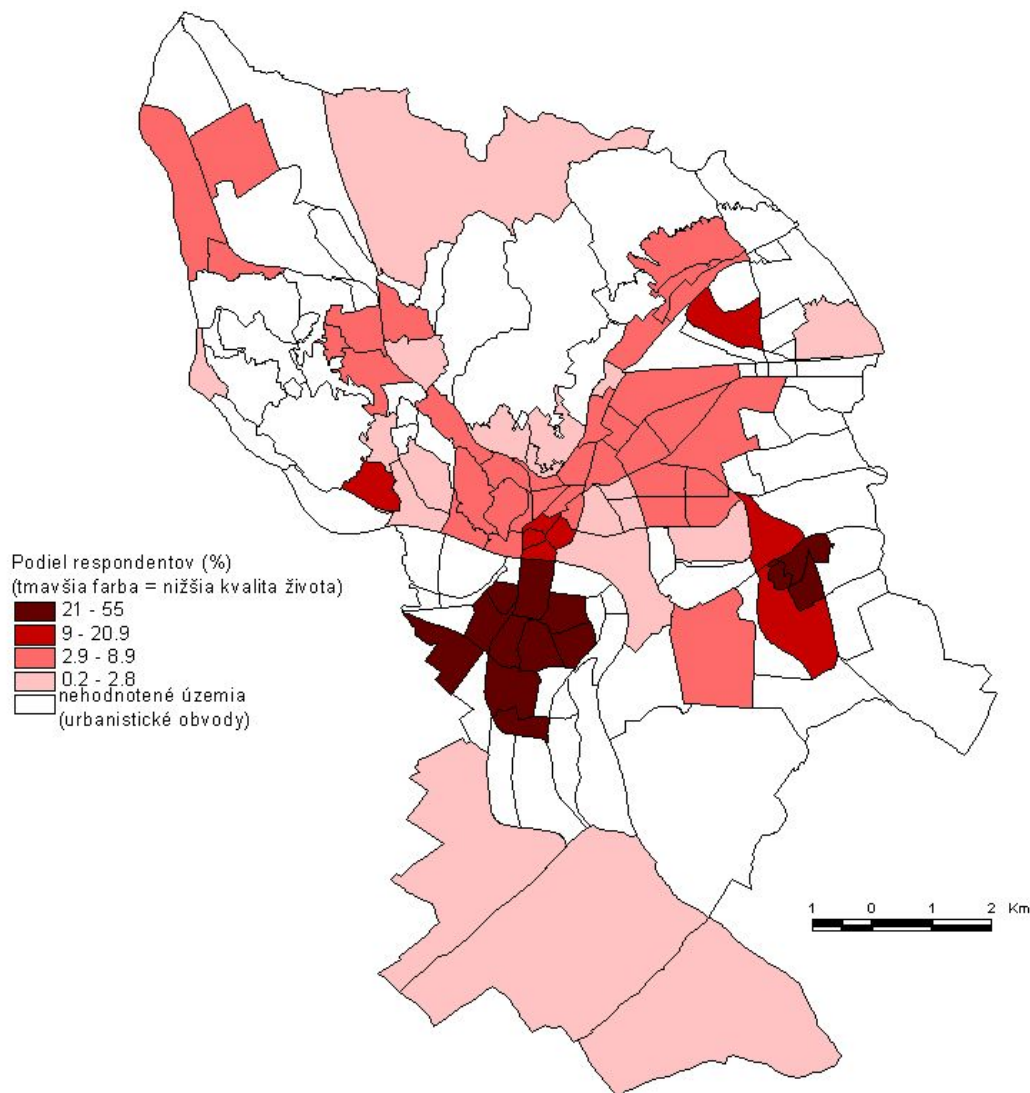
Obr. 1.

Štvrte s najvyššou kvalitou života (určené podielom respondentov, ktorí ich zaradili medzi lokality danej kategórie).

The city wards with the highest level of the quality of life (as stated by the share of the respondents that assigned them to the specified category).

Dominantné postavenie majú štvrte preferované v rámci subjektívneho hodnotenia 17 a viac percentami respondentov. Zatiaľ čo v prípadoch štvrtí ako Koliba, Slavín alebo Kalvária – Horský park sme tento stav očakávali, vysoké umiestnenie štvrtí lokalizovaných v oblasti Ružinova (Trávniky, Štrkovec, Ostredky, Pošeň) a Karlovej Vsi (Rovnice, Kútiky) bolo do istej miery prekvapujúce. Pomerne vysoké preferencie z hľadiska vyššej kvality života zaznamenali i štvrte zaradené do skupiny vyčlenenej intervalom hodnôt 11,7 – 17,3 % respondentov. Patria sem všetky štvrte lokalizované v oblasti Dúbravky (Podvornice, Záluhy, Stará Dúbravka), centrálnej časti mesta (Historické jadro, Obchodná a Dunajská ulica, Reduta) a štvrte Kramáre, Bôrik, Krasňany a Prievoz. Naopak najmenej preferenčných hlasov udelili respondenti štvrtiam Volkswagen, Staré grunty, Východné – Šajby, Istrochem, Jurajov dvor, Trnávka, Prístav, Vlčie hrdlo, Nová Vrakuňa, Vrakuňa, Medzi jarkami, Dolné Hony, Podunajské Biskupice, Kopčany a Jarovce.

Obr. 2 odráža priestorové rozloženie preferencií respondentov vo vzťahu k mestským štvrtiam považovaným z hľadiska kvality života resp. životných podmienok za najhoršie v rámci Bratislavy.

Obr. 2.

Štvrte s najnižšou kvalitou života (určené podielom respondentov, ktorí ich zaradili medzi lokality danej kategórie).

The city wards with the lowest level of the quality of life (as stated by the share of the respondents that assigned them to the specified category).

Celkom jednoznačne je možné identifikovať na území mesta dve oblasti – priestorové koncentrácie štvrtí s imidžom najnižšej úrovne kvality života. Konkrétne ide o oblasti Petržalky a Vrakune – Dolných Honov, pričom tieto sú definované podielom viac ako 21 percent respondentov, ktorí ich takto hodnotili (ako absolútne najhoršie sú z hľadiska kvality života vnímané štvrte Kopčany – 55,4 % a Dolné Hony – 49 % respondentov). Je potrebné uviesť, že daný, do istej miery i intuitívne očakávaný výsledok potvrdil niektoré závery dosiahnuté v rámci iných prác podobného zamerania (pozri napr. KOREC a SMATANOVÁ 1999). Druhú významnejšiu skupinu štvrtí zaraďovaných z hľadiska kvality života medzi najhoršie lokality (9 – 20,9 % respondentov) tvoria štvrte Dlhé diely, Východné – Šajby,

Nová Vrakuňa, Podunajské Biskupice a v centrálnej časti mesta Historické jadro, Obchodná a Dunajská ulica a Reduta.

Externá verzus interná perspektíva

Konfrontácia komplexného, celomestského pohľadu s perspektívou obyvateľov najlepšie a najhoršie hodnotených štvrtí² poskytuje niektoré zaujímavé poznatky, ktoré sú z hľadiska základných údajov zhrnuté v tab. 2 a 3. Respondenti - obyvatelia štvrtí Slavín a Kalvária subjektívne hodnotili spokojnosť s miestom ich bydliska a jeho najbližším okolím priemernými známkami 4,14 resp. 4, čo predstavuje (vzhľadom na použitú škálu od 5 – veľmi spokojný po 1 – veľmi nespokojný) vysoko pozitívne hodnotenie. To do istej miery potvrdzujú i preferencie lokalít s najvyššou kvalitou života – takmer 69 % týchto respondentov medzi ne zaradilo štvrť Slavín, 43,8 % štvrť Bôrik a 37,5 % štvrte Lýceum a Kalvária – Horský park. Naopak medzi lokality s najhoršou kvalitou života v rámci Bratislavy boli v tomto prípade zaradované predovšetkým štvrte lokalizované v oblasti Petržalky (s najvyššími hodnotami s prípadoch štvrtí Kopčany – 56,3 % a Lúky juh – 50% respondentov) a štvrte Dolné Hony (43,8%) a Medzi jarkami (31,3%).

Podobne ako v predošlom prípade i respondenti bývajúci vo vysoko pozitívne hodnotených ružinovských štvrtiach Štrkovec, Trávniky, Ostredky a Pošeň vyjadrili svoju spokojnosť s bydliskom a jeho najbližším okolím pomerne vysokými priemernými známkami (hodnoty od 4,1 po 4,4). Z hľadiska preferencií lokalít s najvyššou úrovňou kvality života dávali vo všeobecnosti títo respondenti prednosť práve štyrom uvedeným ružinovským sídliskám, ktoré za najlepšie v rámci Bratislavy považuje viac ako 50% z nich (56% štvrte Štrkovec a Ostredky, 54 a 52 % Trávniky a Pošeň). Až pomerne ďaleko za nimi nasleduje štvrť Prievoz (32%) a ďalšie štvrte ako Slavín, Krasňany, Ružová dolina, Starý Ružinov alebo Nivy. Za z hľadiska kvality života najhoršie sú v rámci tejto skupiny respondentov považované prakticky všetky štvrte lokalizované na území Petržalky (predovšetkým však štvrte Lúky sever a juh a Kopčany, ktoré uviedlo 80 a viac percent respondentov) a štvrte Dolné Hony a Medzi jarkami (38 resp. 28).

Respondenti žijúci na území Karlovej Vsi vyjadrili mieru svojej spokojnosti s bývaním v danej lokalite priemernými známkami 4,1 (Kútiky) a 3,8 (Rovnice). I v tomto prípade obe hodnotenia znamenajú prevládajúcu spokojnosť s bydliskom a jeho najbližším okolím, i keď v prípade štvrte Rovnice je sledovaná hodnota v porovnaní s predchádzajúcimi prípadmi

² Vzhľadom na možnosti rozsahu príspevku sa budeme podrobnejšie zaoberať iba štvrťami, ktoré získali celkovo najviac preferenčných hlasov.

mierne nižšia. Z hľadiska kvality života hodnotila táto skupina respondentov ako najlepšie v rámci Bratislavy (podobne ako v prípade ružinovských sídlisk) „domáce“ štvrte. Viac ako 46% tak udelilo svoj preferenčný hlas štvrti Rovnice a 42,3 % štvrti Kútiky. Z ostatných lokalít boli z hľadiska vyššej kvality života preferované najmä štvrte v oblasti Dúbravky (30,7 % respondentov špecifikovalo štvrte Záluhy a Stará Dúbravka, 26,9 % Podvornice) a štvrte Slavín a Bôrik (26,9 resp. 19,2 %). Naopak za najhoršie považovali títo respondenti všetky štvrte na území Petržalky (hodnoty v rozmedzí od 65,4 po 69,2 %) a štvrť Dolné Hony (42,3 %).

Napokon zo skupiny celkovo najlepšie hodnotených lokalít obyvatelia mestskej štvrte Koliba vyjadrili svoju spokojnosť s ich bydliskom a jeho najbližším okolím priemernou známkou 4,8, čo znamená, že sú s bývaním v tejto lokalite vo všeobecnosti veľmi spokojní. Za najlepšie lokality z hľadiska kvality života na území Bratislavy označili títo respondenti okrem miesta svojho bydliska t.j. štvrte Koliba (viac ako 66 %) i štvrte ako Kalvária – Horský park, Stará Dúbravka, Devín, Slavín, ale i už vyššie zmieňované štyri ružinovské a dve karloveské štvrte. Za najhoršie považovali podobne ako v predchádzajúcich prípadoch všetky petržalské štvrte (66,6 až 83,3 %), mierne prekvapujúco však pôsobí fakt, že medzi najhoršie hodnotené štvrte neboli touto skupinou respondentov zaraďované lokality Dolné Hony a Medzi jarkami.

Tab. 2 Externá vs. interná perspektíva – najlepšie lokality z hľadiska kvality života

Tab. 2 External vs. internal perspective – the city wards with the highest perceived level of the quality of life

Externá perspektíva		Interná perspektíva												
Najlepšie lokality z hľadiska kvality života	Podiel respondentov (celomestská perspektíva)	Priemerné hodnoty spokojnosti s miestom bydliska	5 najlepších lokalít (názov lokality a podiel respondentov)						5 najhorších lokalít (názov lokality a podiel respondentov)					
			Koliba	23,6	4,8	Koliba (66,6)	Kalvária (50)	Stará Dúbravka (50)	Devín (33,3)	Slavín (33,3)	Petržalka (všetky štvrte) (83,3 – 66,6)	Vrakuňa (50)	Vlčie hrdlo (33,3)	Centrum (celé územie) (33,3)
Slavín; Kalvária	23,1; 19,5	4,1; 4	Slavín (68,8)	Bôrik (43,8)	Lýceum (37,5)	Kalvária (37,5)	Kramáre (31,3)	Kopčany (56,3)	Lúky juh (50)	Petržalka (zvyšné štvrte) (43,8)	Dolné Hony (43,8)	Medzi jarkami (31,3)		
Štrkovec; Trávniky; Ostredky; Pošeň	23,3; 21,9; 21,9; 20,4	4,2; 4,1; 4,1; 4,4	Štrkovec (56)	Ostredky (56)	Trávniky (54)	Pošeň (52)	Prievoz (32)	Lúky sever (82)	Lúky juh (82)	Kopčany (80)	Petržalka (zvyšné štvrte) (74 – 70)	Dolné Hony (38)		
Rovnice; Kútiky	21,2; 20,4	3,8; 4,1	Rovnice (46,2)	Kútiky (42,3)	Stará Dúbravka (30,7)	Záluhy (30,7)	Podvornice (26,9)	Slavín (26,9)	Petržalka (všetky štvrte) (69,2 – 65,4)	Dolné Hony (42,3)	Dlhé diely (20,6)	Centrum (celé územie) (19,2)	Vrakuňa (15,4)	Medzi jarkami (15,4)

Vo všeobecnosti nižšie priemerné známky vyjadrujúce mieru spokojnosti s bydliskom a jeho najbližším okolím vyjadřili v porovnaní so všetkými predchádzajúcimi štvrtami respondenti bývajúci na území Petržalky. Hodnoty takýchto priemerných známok sa v tomto prípade pohybovali v rozpätí 2,9 až 4,5, pričom ale hodnoty nižšie ako 4 zaznamenalo 8 z 10 petržalských štvrtí (s najnižšími hodnotami 2,9 v prípade štvrte Kopčany a 3 Bosákova ulica). Hodnoty vyššie ako 4 zaznamenali štvrte Ovsište (4,2) a Vilová ulica – Matador (4,5), čo dokumentuje vysokú úroveň spokojnosti respondentov s bývaním na ich území. Ani v prípade zvyšných 8 štvrtí však nie je možné hovoriť o jednoznačne prevládajúcej nespokojnosti s bývaním v nich. Existuje tu skôr tendencia k neutrálnemu hodnoteniu až k miernemu príklonu k prevládajúcej spokojnosti. Tento fakt je do istej miery v rozpore so všeobecnou tendenciou posudzovania celého obývaného územia Petržalky ako oblasti s najnižšou úrovňou kvality života v Bratislave (i keď na základe údajov spracovaných pre potreby tohto príspevku nie je možné tento názor jednoznačne potvrdiť). Hodnotenie lokalít považovaných z hľadiska kvality života na území Bratislavy za najlepšie je v prípade skupiny respondentov bývajúcich na území Petržalky v porovnaní s ostatnými štvrtami v oveľa väčšej miere diverzifikované. Celkovo najviac preferencií zaznamenali štvrte Slavín (27,1%), Rovnice (23,1%) a Kútiky (23,1%). Len s pomerne malým rozdielom sa za nimi umiestnili štvrte lokalizované na území Ružinova - Štrkovec (20,8%), Trávniky (19,9%), Ostredky (19,5%) a tiež v centrálnej časti mesta – Reduta (19,5%) a Historické jadro a Dunajská ulica (19,5 resp. 18,6%). Výnimočne boli v tomto prípade pozitívnym spôsobom hodnotené i petržalské štvrte, ktoré (s výnimkou štvrte Kopčany) medzi lokality považované z hľadiska kvality života za najlepšie zaradilo od 9,5 (Hálova – Ševčenkova ulica) až po 15,4 (Lúky sever) percenta respondentov. Medzi lokality s najnižšou úrovňou kvality života bola respondentmi bývajúcimi na území Petržalky zaradovaná predovšetkým štvrť Dolné Hony (67% respondentov), ale tiež štvrte Medzi jarkami (41,2%), Vrakuňa (35,3%) a Kopčany (33,5%). Až za nimi potom nasledovali petržalské štvrte pohybujúce sa z hľadiska sledovaných hodnôt v rozmedzí 18,6 až 23,1%, čo je výrazne nižšie zastúpenie ako v prípade ich hodnotenia respondentmi bývajúcimi v iných mestských štvrtiach.

Druhou významnou oblasťou koncentrácie štvrtí posudzovaných ako lokality najhoršie z hľadiska kvality života je oblasť Vrakuňa a Dolných Honov, ktorú tvoria štvrte Vrakuňa, Medzi jarkami a Dolné Hony. Zatiaľ čo v prípade prvých dvoch priemerné hodnoty úrovne spokojnosti ich obyvateľov resp. príslušnej skupiny respondentov vykazovali tendenciu k neutrálnemu hodnoteniu (Vrakuňa dosiahla priemernú hodnotu 3,4) až k prevládajúcej spokojnosti (štvrť Medzi jarkami s hodnotou 3,7), v prípade Dolných Honov sme zaznamenali

z pohľadu štvrtí bližšie sledovaných v rámci príspevku najnižšiu priemernú hodnotu úrovne spokojnosti respondentov s ich bydliskom a jeho najbližším okolím. Hodnota 2,7 síce dokumentuje príklon k neutrálnemu hodnoteniu s bývaním, ale predsa len (najmä v porovnaní s ostatnými štvrťami) väčšou tendenciou k celkovej nespokojnosti. V tomto prípade je teda možné konštatovať určité potvrdenie opodstatnenosti negatívneho imidžu, ktorý je štvrť Dolné Hony prisudzovaný veľkou časťou obyvateľov Bratislavy. Samotní obyvatelia štvrte (samozrejme v zastúpení príslušnou skupinou respondentov) považujú z hľadiska kvality života za najhoršiu oblasť Petržalky (väčšinu petržalských štvrtí takto hodnotilo viac ako 44 % respondentov), ktorú nasleduje oblasť centra resp. širšieho centra Bratislavy (Dunajská ulica, Krížna ulica – Avion, Mýtna ulica – Hydroconsult 28%) a tiež štvrť Vlčie hrdlo. Samotné Dolné Hony zaradilo medzi takýmto spôsobom posudzované štvrte približne 16 % z danej skupiny respondentov. Naopak medzi najlepšie z hľadiska kvality života zaradili predovšetkým štvrte lokalizované v oblasti Ružinova (Ostredky, Štrkovec, Pošeň viac ako 56 % respondentov) a tiež štvrte Koliba a Slavín (40 %). Na rozdiel od predošlého prípadu petržalských štvrtí však táto skupina neprejavila ani len náznaky istého lokálpatriotizmu – Dolné Hony nezaradil medzi najlepšie hodnotené štvrte ani jeden respondent.

Tab. 3 Externá vs. interná perspektíva – najhoršie lokality z hľadiska kvality života

Tab. 3 External vs. internal perspective – the city wards with the lowest perceived level of the quality of life

Externá perspektíva		Interná perspektíva												
Najhoršie lokality z hľadiska kvality života	Podiel respondentov (celomestská perspektíva)	Priemerné hodnoty spokojnosti s miestom bydliska	5 najlepších lokalít (názov lokality a podiel respondentov)						5 najhorších lokalít (názov lokality a podiel respondentov)					
			Petržalka (10 štvrtí)	55,4 (Kopčany) – 46,5 (Vilová ulica)	4,5 (Vilová ulica) – 2,9 (Kopčany)	Slavín (27,1)	Rovnice (23,1)	Kútiky (23,1)	Štrkovec (20,8)	Trávniky (19,9)		Dolné Hony (67)	Medzi jarkami (41,2)	Vrakuňa (35,3)
Dolné Hony	49	2,7	Ostredky (60)	Štrkovec (56)	Pošeh (56)	Trávniky (44)	Koliba (40)	Slavín (40)	Petržalka (všetky štvrte) (60 – 44)	Vlčie hrdlo (28)	Centrum (všetky štvrte) (28 – 16)	Dolné Hony (16)	Medzi jarkami (16)	Pod. Biskupice (16)
Medzi jarkami; Vrakuňa	29,3; 21,1	3,7; 3,4	Kútiky (44,4)	Devín (37)	Koliba (37)	Vajnory (25,9)	Pod. Biskupice (14,8)		Petržalka (všetky štvrte) (63 – 52,9)	Medzi jarkami (37)	Vrakuňa (37)	Dolné Hony (33,3)	Trnávka (18,5)	Staré grunty (18,5)
Centrum (4 štvrte)	12,4 – 12 (najhoršie lokality) 17,3 – 16 (najlepšie lokality)	4 (Historické jadro) – 3,5 (Reduta)	Kalvária (55,9)	Slavín (55,9)	Bôrik (29,4)	Vinárky (26,5)	Rusovce (23,5)	Čunovo (23,5)	Dolné Hony (35,3)	Kopčany (35,3)	Petržalka (zvyšné štvrte) (32,4 – 29,4)	Podvornice (23,5)	Záluhy (20,6)	

Záver

Na základe konfrontácie externého, „celomestského“ pohľadu (reprezentovaného odpoveďami všetkých respondentov) s pohľadom interným, t.j. „zvnútra“ štvrte (odpovede a preferencie obyvateľov vybraných štvrtí) sme došli k záveru, že vysoko pozitívne alebo negatívne hodnotenie lokalít nemusí byť len prejavom určitého imidžu štvrte, ale naopak reálne existujúceho stavu životných podmienok. Do istej miery výnimku predstavuje v tomto ohľade oblasť Petržalky, ktorá je evidentne horším spôsobom hodnotená obyvateľmi, ktorí v nej nežijú. Na základe získaných údajov nie je zatiaľ možné presne stanoviť, nakoľko sú výsledné hodnotenia štvrtí prejavom faktorov ako lokálpatriotizmus alebo adaptácia obyvateľov na špecifiká života na danom mieste na jednej strane a objektívneho posúdenia stavu životných podmienok na strane druhej. Vysoká miera subjektivity je však v prípade dotazníkových prieskumov bežná a očakávaná.

Predkladaný príspevok predstavuje autorov úvodný krok ku komplexnému výskumu percepcie rôznych aspektov kvality života v mestských štvrtiach Bratislavy. Ako taký poskytuje tento výstup viaceré zaujímavé zistenia týkajúce sa spôsobu vnímania kvality života v rámci lokalít na území mesta, no je nielen zdrojom odpovedí, ale predovšetkým tiež ďalších otázok a námetov pre nasledujúci výskum.

LITERATÚRA

- ANDRÁŠKO, I. (2004): Percepcia činností samosprávy a vybraných aspektov kvality života (na príklade výskumu medzi obyvateľmi Považskej Bystrice). In Eds. Ira, V., Vaishar, A. Časovo priestorové aspekty transformačných procesov v Českej republike a v Slovenskej republike, Geografický ústav SAV v Bratislave, s. 45-51.
- BAŠOVSKÝ, O., PAULOV, J., IRA, V. (1981): Ekonomický rozvoj Bratislavy a problémy jej životného prostredia. In AFRNUC *Formatio et Protectio Naturae* VI, s. 1-21.
- KOREC, P., SMATANOVÁ, E. (1999): Perception of housing quarters quality in Bratislava by its inhabitants. In AFRNUC *Geographica Supplementum* 2/II, s. 223-234.
- LEVER, J. P. (2000): The development of an instrument to measure quality of life in Mexico City. In *Social Indicators Research*, ročník 50, č. 2, s. 187-208.
- MASSAM, B. H., EVERITT, J. (2001): What the people say: a study of three towns in Jalisco, Mexico. In *Canadian Journal of Urban Research*, ročník 10, č. 2, s. 293-316.
- PACIONE, M. (1982): Evaluating the quality of the residential environment in a deprived council estate. In *Geoforum*, ročník 13, č. 1, s. 45-55.

PACIONE, M. (1984): Evaluating the quality of the residential environment in a high-rise public housing development. In Applied Geography, ročník 4, č. 1, s. 59-70.

SPIŠIAK, P., DANIHELOVÁ, D. (1998): Niektoré otázky kvality života v suburbánnom priestore Bratislavy. In AFRNUC Geographica 41, 155-163.

Adresa autora:

Mgr. Ivan Andráško, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, tel.: 0903 325 586, e-mail: geoganry@savba.sk

Príspevok bol vypracovaný v rámci riešenia projektu č. 6042/26 „Regióny a ich zmeny z hľadiska kvality a udržateľnosti života“, finančne podporeného grantovou agentúrou VEGA.

Recenzent: h. doc. RNDr. Vladimír Ira, CSc., Geografický ústav SAV, Štefániková 49, 814 73 Bratislava.